

OLIV TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI SOG'LIQNI SAQLASH VAZIRLIGI
ANDIJON DAVLAT TIBBIYOT INSTITUTI
TERAPEVTIK STOMATOLOGIYA KAFEDRASI

“KLINIK ENDODONTIYA”
DASTURI

Bilim sohasi: 900000 – Sog'liqni saqlash va ijtimoiy ta'minot

Ta'lim sohasi: 910000 – Sog'liqni saqlash

Ta'lim yo'nalishi: 60910100 – Stomatologiya

Andijon - 2025

Fan/modul kodi KE 16708	O'quv yili 2025-2026	Semestr 5-6	Kreditlar 6
Fan/modul turi majburiy	Ta'lim tili O'zbek		Haftadagi dars soatlari 3-4
1	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari	Mustaqil ta'lim
	Klinik endodontiya	120	120
2	<p>I. I. Fanning mazmuni.</p> <p><i>Fanni o'qitishdan maqsad-</i> talabalarni klinik fikrlash qobiliyatini o'stirishga qaratilgan uslublarni zamonaviy pedagogik texnologiyalar orqali, ya'ni og'iz bo'shlig'i shilliq qavati kasalliklarining kelib chiqish sabablari, rivojlanish mexanizmlari, klinikalari, tashxis va qiyosiy tashxislari, davolash usullari hamda ularni oldini olish chora-tadbirlarini o'rgata borish va shakllantirishdan iborat.</p> <p><i>Fanning vazifasi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - fanining bo'limlariga tegishli bilimlar bilan talabalarni bosqichma-bosqich tanishtira borish, o'rgata borish va ko'nikmalarni hosil qilish; - yangi pedagogik texnologiyalarni dars jarayoniga tadbiq etib, talabani bilimni saqlash darajasini oshirish; - talabaning klinik fikrlash qobiliyatini o'stirishga qaratilgan standartga mos amaliy ko'nikmalarni assistent-talaba, talaba-bemor uslubida avtomatizm darajasiga yetkazish; - sog'lom turmush tarzini targibot qilish; - fan sohasiga ta'luqli og'iz bo'shlig'i shilliq parda kasalliklari tashxisi va qiyosiy tashxisi bosqichlarini, davolash va profilaktika usullarining zaruriy jihatlari to'g'risida ma'lumot berish. <p>Fan bo'yicha talabalarining bilim, ko'nikma va malakalariga kuyidagi talablar qo'yiladi.</p> <p><i>Talaba:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - amaliy tibbiyotda va stomatolog faoliyatida yuz-jag' sohasini va og'iz bo'shligi organlarining tekshiruvlarini professional usullari; - o'quv va ilmiy adabiyotlari bilan mustaqil ishlash, amaliy ko'nikmalarni mustaqil bajarish, test va vaziyatli masalalarni yechish; - "Og'iz bo'shlig'i shilliq parda kasalliklari" fani sohasiga taalluqli kasalliklarni etiologiyasi va patogenezi; - OBSHQ kasalliklarida zararlanishning morfologik elementlari; - "Og'iz bo'shlig'i shilliq parda kasalliklari" fani sohasiga taalluqpi kasalliklarda qo'llaniladigan asosiy va qo'shimcha tekshirish usullari; - OBSHQga mahalliy va umumiy omillarning ta'siri, OBSHQda eng ko'p uchraydigan kasalliklarning qiyosiy tashxisi va davolash; - OBSHQ travmatik zararlanishlari, turli a'zo va tizim kasalliklarida modda almashinuvi buzilishi, OBSHQ va labning qizil hoshiyasi o'zgarishlari; 		

- virusli, yuqumli va teri-tanosil kasalliklarda OBSHKda bo'ladigan umumiy amaliyot shifokor stomatologining taktikasi;
- saraton va saraton oldi kasalliklari haqida tasavvurga ega bulishi;
- stomatologik kabinetga qo'yiladigan talablarni;
- og'iz bo'shlig'i shilliq qavati kasalliklari bo'lgan stomatologik bemorlarda hujjatlarni to'ldirishni (043-U shakl, 039-shakl);
- og'iz bo'shlig'i shilliq qavati kasalliklari, bo'lgan stomatologik bemorlarda asosiy tekshirish usullarini o'tkazishni (so'rov, ko'rik, regionar limfa tugunlarini paypaslashni aniqlash);
- og'iz bo'shlig'i shilliq qavati kasalliklari bo'lgan stomatologik bemorlarda qo'shimcha tekshirish usullarini o'tkazishni (funkdional, allergologik sinamalarni o'tkazishni, sitologik, mikrobiologik yoki biopsiya va boshqa tekshiruvlar uchun og'iz bo'shlig'i a'zolaridan material olishni);
- OBSHQsa antiseptik ishlov berishni, mahalliy zararlovchi omillarni aniqlash va yo'qotishni; OBSHQ kasalliklarini tashxislash va davolash maqsadida malakali mutaxassisga yuborishni;
- OBSHQda apshshkasion anesteziya o'tkazishni;
- o'ta sezuvchanlikda tish emap to'qimasiga ishlov berishni;
- parodontitda vaqtinchalik shinalar ko'yishni; nokariyes kasalliklarda, patologik yemirshshshda, flyuoroz, ponasimon nu qsonli, atipik bo'shliqlarni plombalash;
- mahalliy etiologik omillarni aniqlab, uni bartaraf qilish; tish qatgiq to'qimalari nuqsonini tiklash va tish toj qismini restavratsiya qilish;
- pulpitni bir qatnovda davolash uslubi, o'tmas kanallarni kengaytirish, ildiz kanallariga zamonaviy uslublarida shplov berish, milk va tish ildizi elektroforezini o'tkazishni;
- eng keng tarqalgan stomatologik kasallik - kariyes va uning asoratlarini (pulpit, periodontit) oldini olish, tashxislash, davolash va rehabilitatsiya qilishda individual ravishda yondoshish;
- asosiy stomatologik kasalliklarni sanasiya qg'shish va profilaktikasini amalga oshirish;
- sog'lom turmush tarzini targ'ibot qilish;
- OBSHQ va milk yallig'lanishida kompleks davolash, mahalliy og'riqsizlantirish, medikamentoz ishlov berish;
- fermentativ ishlov berish;
- keratoplastiklarni qo'llash;
- ildiz kanalini elektroforezi, galvanizatsiya, diatermokoagulyatsiya, lazer nur bilan davolash kabi tadbirlarni bilishi va ulardan foydalani olishi;
- og'iz bo'shlig'i shilliq qavatini paypaslash;
- og'iz bo'shligi shilliq qavatiga mahalliy applikatsion ishlov berish;
- dental rentgen tasvirini olish;
- OBSHQ kimyoviy kuyishida birinchi yordam ko'rsatish;
- og'iz bo'shligi shilliq parda kasalliklarida milk qirg'og'idan nekrotik karashni olib tashlash;

- og'iz bo'shlig'i shilliq qavatida nekroektomiya o'tkazish;
- diaskopiya (olma jelesi simptomi) sinamasini o'tkazish;
- Grina - Vermillion indeksini aniqlash (gigiyenik indeks);
- kandidozli stomatitga ishlov berish;
- allergologik sinamani o'tkazish;
- ko'p shakli ekssudativ eritemada zararlanish elementlariga tibbiy ishlov berish;
- surunkali qaytalanuvchi aftoz stomatitda mahalliy ishlov berish;
- KP indeksi (kompleks parodongal indeks)ni aniqlash;
- og'iz bo'shlig'i shilliq qavatida eroziya va yaraparda A vitamini bilan ishlov berish;
- qandli diabetda OBSHQ dagi o'zgarishlarni mahalliy davolash;
- og'iz bo'shlig'i sanasiyasida tishlarni o'tkir qirralarini charxlash;
- Pospelov sinamasini aniqlash;
- KPO indeksi (kariyes intensivligini aniqlash);
- oshqozon-ichak tizimi kasalliklarida bemorlarni OBSHQ tekshirish;
- Mak-Klyur — Oldrich sinamasini o'tkazish;
- Fedorova-Volodkina bo'yicha gigiyenik indeksni aniqlash;
- Nikolskiy sinamasini o'tkazish (A - ko'rinishi);
- Nikolskiy sinamasini o'tkazish (B - ko'rinishi);
- qizil yassi temiratkida og'iz bo'shlig'i shilliq qavatiga mahalliy ishlov berish;
- qizil yugurukda og'iz bo'shlig'i shilliq qavatiga mahalliy ishlov berish;
- qora "sochli" tilni mahalliy davolash;
- simptomatik xeylitlarda jaroxat elementlariga medikamentoz ishlov berish;
- lablarni surunkali yoriqlarini mahalliy davolash;
- og'iz bo'shlig'i shilliq qavatida o'sma oldi kasalliklarni paypaslash;
- bosma-surtma olish;
- mikrobiologik tekshiruv uchun tish milk cho'ntagidan surtma olish;
- surtma-qirindi olish;
- yallig'langan o'chokka fotodinamik terapiyani (FDT) o'tkazish;
- elektroodontodiagnostika o'tkazish;
- og'iz bo'shlig'i shilliq qavatida LDF-metriya o'tkazish;
- og'iz bo'shlig'i shilliq qavati va tilni shishli holatini paypaslash;
- og'iz bo'shlig'ini sanasiya qilish;
- milk usti va osti tish toshlarini surunkali aftoz stomatitda mexanik usul yordamida tozalash amaliy ko'nikmalariga (shu jumladan klinik amaliy ko'nikmalariga) ega bo'lishi kerak.

II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)

Fan tarkibiga quyidagilar kiradi:

V semestr

1. Endodontiyaga kirish. Izolyatsiya tizimi.
2. Tish bo'shlig'ining anatomik va topografik tuzilishi
3. Pulpitlar. Tasnif
4. O'tkir pulpitlar
5. Surunkali pulpitlar
6. Pulpitni davolash usullari

VI semestr

№ Тематический план лекций

1. Periodontning tuzilishi va funktsiyalari
2. Periodontitlarning etiologiyasi va patogenez
3. Periodontitlarning tasnifi va klinik ko'rinishi
4. Periodontitni tashxislash va zamonaviy davolash usullari

Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

V semestr

- 1 Endodontiya tushunchasi. Endodontik davolanishning maqsadlari va bosqichlari
- 2 Yuqori jag'ning tishlarning bo'shlig'larini anatomik va topografik tuzilishi
- 3 Pastki jag'ning tishlarning bo'shlig'larini anatomik va topografik tuzilishi
- 4 Pulpitlar. Etiologiya, patogenez, tasnif.
- 5 O'tkir o'choqli pulpit
- 6 O'tkir diffuz pulpit
- 7 Surunkali fibroz pulpit
- 8 Surunkali gangrenoz pulpit
- 9 Surunkali gipertrofik pulpit
- 10 Surunkali konkrementoza pulpit
- 11 Endodontik vositalar
- 12 Endodontik ashyolar
- 13 Pulpitni davolash usullari
- 14 Ildiz kanalariga ishlov berish
- 15 Ildiz kanalini to'ldirish

J A M I

VI semestr

- 1 Periodont tushunchasi. **Vazifalari.**
- 2 Periodontitlar. Etiologiya, patogenez, tasnifi
- 3 O'tkir periodontit
- 4 Surunkali fibroz periodontit
- 5 Surunkali granulyatsion periodontit
- 6 Surunkali granulomatoz periodontit
- 7 O'tkir bosqichdagi surunkali periodontit.
- 8 O'tkir periodontit uchun birinchi yordam
- 9 periodontitning surunkali shakllarini davolash.
- 10 ildiz kanallariga ishlov berish
- 11 **Kanalning ish uzunligini aniqlash**
- 12 ildiz kanallarini tibbiy davolash
- 13 ildiz kanallari uchun plomba materiallari turlari
- 14 ildiz kanallarini to'ldirish usullari
- 15 Endodontik davolanishdagi xatolar va asoratlar

Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada bir akademik guruhga bir o'qituvchi tomonidan o'tkaziladi.

Amaliy mashg'ulotlar 50% nazariy va 50% klinik o'quv amaliyotidan iborat. Amaliy mashg'ulotlarni o'tkazishda quyidagi didaktik tamoyillarga amal qilinadi:

- Amaliy mashg'ulotlarni maqsadini aniq belgilab olish;
- O'qituvchining innovatsion pedagogik faoliyati bo'yicha bilimlarni chuqurlashtirish imkoniyatlariga talabalarda qiziqish uyg'otish;
- Talabada natijani mustaqil ravishda qo'lga kiritish imqoniyatini ta'minlash;
- Talabani nazariy-metodiq jihatdan tayyorlash va h.k.

Modul davomida egallanadigan amaliy ko'nikmalar ro'yhati:

1. Pulpani termo va elektr usullari bilan test qilish
2. Rentgen tasvirlarini tahlil qilish (maqsadli va panoramik)
3. Pulpit va periodontitni qiyosiy tashxislash
4. Kanal og'izlariga to'g'ridan-to'g'ri kirish tish bo'shlig'ini shaklantirish
5. Kanal og'izlarini topish va aniqlash
6. Kanallarni dastlabki o'tkazish (ISO fayllar bilan)

7. Apekslokatoridan foydalanish
8. Rentgen orqali ishchi uzunlikni aniqlash
9. Qo'l bilan kanalni ishlov berish (step-back, crown-down va boshqalar)
10. Kanallarni yuvish (NaOCl, EDTA, xlorheksidin)
11. Kanallarni quritish va plombalash
12. Vaqtinchalik va doimiy kanal plombalari
13. Qayta endodontik davolash (retreatment)
14. Aseptika va antiseptika
15. Hujjat yuritish va kasallik tarixini to'ldirish

III. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

5 semest

1. Ildiz kanallariga mexanik ishlov berish uchun qo'llaniladigan endodontik asboblarni standartizatsiyalash.
2. Ildiz kanallarini o'tish uchun qo'llaniladigan asboblari.
3. Ildiz kanallarini kengaytirish va devorini tekislashda qo'llaniladigan asboblari.
4. Ildiz kanal hajmini aniqlovchi va plombalashda ishlatiladigan asboblari.
5. Qiyin o'tuvchi va qiyshiq kanallarga ishlov berishda qo'llaniladigan endodontik asboblari.
6. Ildiz kanallariga tibbiy ishlov berishda qo'llaniladigan suyuqliklar.
7. Ildiz kanallarini kimyoviy kengaytirishda qo'llaniladigan vositalar. Qo'llash usuli.
8. Ildiz kanallarini vaqtinchalik plombalashda qo'llaniladigan vositalar.
9. Ildiz kanallarini doimiy plombalash uchun qo'llaniladigan ashyolar
10. Terapevtik stomatologiyada sterilizatsiya usullari.
11. Preventiv endodontiya.
12. Konservativ endodontiya.
13. Jarrohlik endodontiyasi
14. Endodontik davolash sifatini baholash
15. O'tkir pulpitning patologik anatomiyasi va fiziologiyasi.

J a m i

1. Surunkali pulpitning patologik anatomiyasi va fiziologiyasi.
2. Terapevtik stomatologiyada og'riqsizlantirish usullari.
3. Og'riqsizlantirish uchun dori vositalari. Ko'rsatma va qarshi

ko'rsatmalar.

4. Endodontik davolashni rejalashtirish va tashkillashtirish tamoyillari.
5. Zamonaviy endodontik asboblari
6. Tishlar hayotchanligini saqlash uslublari
7. Pulpitlarni kombinatsiyalangan holda davolash usullari.
8. Tish jarohati. Klinika. Tashxislash. Stomatolog taktikasi.
9. Ildiz kanallarini termofil va shtiftlar bilan plombalash usuli.
10. Ildiz kanallarini kimyoviy usulda kengaytirish va unda kengaytirishda qo'llaniladigan preparatlar.
11. Ildiz kanallarini asboblari yordamida kengaytirish usullari.
12. Tishlarni qayta endodontik davolash.
13. Endodontik aralashuvdan so'ng tishlarni oqartirish usullari, tishlarni restavratsiyalash.
14. Endodontik davolash sifatini oshirish yo'llari. Endodontik mikroxirurgiya.
15. Endodontik davolashni rejalashtirish va tashkillashtirish tamoyillari

Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar quyidagilardan foydalanadi:

Fan bo'yicha mustaqil ish auditoriya va auditoriyadan tashqari o'tkaziladi.

Talaba mustaqil ishini tashkil etishda quyidagi shakllardan foydalaniladi:

- auditoriya mashg'ulotlaridan tashqari trenajer, mulyaj va simulyasion zallarida yoki markazlarida tasdiqlangan amaliy ko'nikmalarni pedagog nazoratida son va sifat jixatdan bajarish va amaliy ko'nikmalarni o'zlashtirish daftarlarida aks ettirish;
- tibbiyot OTM klinikalari va klinik o'quv bazalarida auditoriyadan tashqari tashkillashtirilgan klinik navbatchilikda tasdiqlangan amaliy ko'nikmalarni navbatchi shifokor-pedagog nazoratida son va sifat jixatdan bajarish va navbatchilik daftarlarida aks ettirish;
- tibbiyot OTM klinikalari va klinik o'quv bazalarida auditoriyadan tashqari tashkillashtirilgan klinik navbatchilikda tasdiqlangan ruyxat asosida navbatchi shifokor- pedagog nazoratida standartlashtirilgan bemorlar kurasiyasini o'tkazish va olib borish, kasallik tarixini yozish va navbatchilik daftarlarida aks ettirish;
- birlamchi bo'g'in tibbiy muassasalarida aholini profilaktik ko'rik, bemorlarni dispanserlash, patronajlarda qatnashish;
- bemorlar kurasiyasida davolovchi yoki navbatchi shifokor bilan nazorat qilishda ishtirok etish;
- aholi orasida sanitar oqartuv ishlarni suxbat va ma'ruzalarni o'tkazish;
- simulyasion o'quv klinik kompyuter dasturlar bilan ishlash;
- ayrim nazariy mavzularni o'quv adabiyotlari yordamida mustaqil o'zlashtirish;
- berilgan mavzu bo'yicha axborot (referat) tayyorlash;
- fanning bo'limlari yoki mavzulari ustida maxsus yoki ilmiy adabiyotlar (monografiyalar, maqolalar) bo'yicha ishlash va ma'ruzalar qilish;

	<ul style="list-style-type: none"> - ilmiy maqola, anjumanga ma'ruza tezislarini tayyorlash; - vaziyatli va klinik muammollarga yo'naltirilgan vaziyatli masalalar yechish; - keys (real klinik vaziyatlar va klinik vaziyatli masalalar asosida sase-study) yechish. <p style="text-align: center;">Shuningdek talabaning mustaqil ishi bo'lib:</p> <ul style="list-style-type: none"> – grafik organayzerlar ishlab chiqish va to'ldirish; – krossvordlar tuzish va yechish; – prezentasiya va videoroliklar tayyorlash hamda mustaqil ish jarayonida keng qo'llash va h.k.; – fanni faol o'zlashtirishda talabalarni olimpiada, tanlovlar, ko'rgazma, anjumanlar va boshqa tadbirlarda ishtirok etishi.
3	<p style="text-align: center;">IV. Ta'lim natijalari/kasbiy kompetensiyalari.</p> <p style="text-align: center;">Umumiy kompetensiyalar- UK</p> <p>UK 1 . Abstrakt fikr yuritish, xodisalarni tahlil va sintez qilish qobiliyatiga ega bo'lish;</p> <p>UK 2. Dunyo qarashni shakllantirish uchun falsafiy bilimlarning asoslaridan foydalanish qobiliyati;</p> <p>UK 3. Nostandart vaziyatlarda harakat qilish qobiliyati, qabul qilingan qarorlar uchun ijtimoiy va ahloqiy javobgarlikni olishga tayyorlik;</p> <p>UK 4. O'z-o'zini rivojlantirishga, anglashga, o'qishga, ijodiy salohiyatdan foydalanishga tayyorlik;</p> <p>UK 5. Favquloddagi vaziyatlarda birinchi tibbiy yordam texnikasini, himoya usullarini qo'llashga tayyorlik;</p> <p style="text-align: center;">Umumiy kasbiy kompetensiyalar-UKK</p> <p>UKK 1. Kasbiy faoliyatning standart vazifalarini axborot, bibliografik manbalar, biotibbiyot terminologiyasi, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari va axborot xavfsizligining asosiy talablarini hisobga olgan holda hal qilishga tayyorlik;</p> <p>UKK 2. Professional faoliyatdagi muammolarni hal qilish uchun og'zaki va yozma ravishda rus va xorijiy tillarda muloqot qilishga tayyorgarlik;</p> <p>UKK 3. Tibbiy xujjatlarni yuritishga tayyorgarlik;</p> <p>UKK 4. Kasbiy muammolarni hal qilishda dori vositalarini va ularning kombinatsiyalarini tibbiy maqsadlarda ishlatishga tayyorgarlik;</p> <p>UKK 5. Bemorlarga birlamchi tibbiy yordam ko'rsatishni tashkil etish va dastlabki tibbiy sanitar yordam ko'rsatishni ta'minlashga tayyorgarlik;</p> <p>UKK 6. Tibbiy yordam ko'rsatishda ko'zda tutilgan tibbiy asboblardan foydalanishga tayyorgarlik.</p>
4	<p style="text-align: center;">V. Ta'lim texnologiyalari va metodlari.</p> <ul style="list-style-type: none"> -ma'ruzalar; -interfaol keys-stadilar; -tezkor savol-javoblar; -guruxlarda ishlash;

- jamo'a bo'lib ishlash;
- taqdimotlar tayyorlash;
- kasallik tarixini yozish;

VI. Modul bo'yicha talabalar bilimni nazorat qilish turlari va baholash mezonlari

Klinik endodontiya moduli bo'yicha talabalar bilimni nazorat qilish turlari va baholash mezonlari haqidagi ma'lumot modul bo'yicha birinchi mashg'ulotda talabalarga e'lon qilinadi.

Talabalar modul bo'yicha o'zlashtirish darajasining Davlat ta'lim standartlariga muvofiqligini ta'minlash uchun quyidagi nazorat turlari o'tkaziladi:

- joriy baxolash (JB);
- oraliq baholash (OB);
- yakuniy baholash (YaB).

Modulga ajratilgan 6 kreditni talaba JN davomida yig'adi.

№	Baholash turi	Kredit soni
1.	Joriy nazorat	6
2.	Oraliq nazorat	0
3.	Yakuniy nazorat	0
	JAMI	6

JORIY NAZORAT (JN)

JNda talabaning modul mavzulari bo'yicha bilim, amaliy ko'nikma va kompetensiyalarni egallash darajasini aniqlash va baholab borish ko'zda tutiladi. Klinik endodontiya moduli bo'yicha JN og'zaki, o'rgatuvchi- nazorat testlari, tarqatma materiallari bilan ishlash, vaziyatli masalalar, mulyaj va fantom (volonter, bemor)larda ishlash ma'lumotlarini o'rganish, uyga berilgan vazifalarni tekshirish va shu kabi boshqa shakllarda o'tkazilishi mumkin.

Baholashda talabaning bilim darajasi, amaliy mashg'ulot materiallarini o'zlashtirishi, nazariy material muhokamasida va ta'limning interaktiv usullarida ishtirokining faollik darajasi, shuningdek, amaliy bilim va ko'nikmalarni o'zlashtirish darajasi, kompetensiyalarni egallash (ya'ni nazariy, analitik va amaliy yondoshuvlar) hisobga olinadi.

Har bir mashg'ulotda barcha talabalar baholanishi shart. Maksimal ball 100, o'tish bali 55 ball.

Har bir mashg'ulotda barcha talabalar baholanishi shart. Joriy nazoratda talabalar bilimi ta'lim modeliga asoslangan xolda quyidagi bosqichlarda amalga oshiriladi: nazariy va amaliy qism (50:50).

Joriy nazorat uchun 6 kredit ajratiladi:

5 semestr – 3 kredit;

6 semestr – 3 kredit;

To'qizinchi semestr yakunida talabalar to'liq ajratilgan kreditni yig'ishlari shart va ONdan o'tadilar, o'tish balidan (55) ko'p yiqqan holda To'qizinchi

semestrda o'tadilar. To'qizinchi semestr yakunida talabalar to'liq ajratilgan kreditni yig'ishlari shart va shundagina o'ninchi semestrda yakuniy nazoratga kiritiladilar.

Joriy nazoratda saralash (o'tish) ballidan kam ball to'plagan va uzrli sabablarga ko'ra nazoratlarda qatnasha olmagan talabaga qayta topshirish uchun, navbatdagi shu nazorat turigacha, so'nggi joriy nazorat uchun yakuniy nazoratgacha bo'lgan muddat beriladi.

Kasalligi sababli darslarga qatnashmagan hamda belgilangan muddatlarda joriy nazoratni topshira olmagan talabalarga fakultet dekani farmoyishi asosida, o'qishni boshlaganidan so'ng ikki hafta muddatda topshirishga ruxsat beriladi.

Semestr yakunida modul bo'yicha joriy nazoratda saralash ballidan kam ball to'plagan talaba akademik qarzdor hisoblanadi.

Akademik qarzdor talabalarga semestr tugaganidan keyin qayta o'zlashtirish uchun bir oy muddat beriladi. Shu muddat davomida modulni o'zlashtira olmagan talaba fakultet dekani tavsiyasiga ko'ra belgilangan tartibda rektorning buyrug'i bilan talabalar safidan chetlashtiriladi.

Modul bo'yicha talaba reytingi quyidagicha aniqlanadi:

Ball	ECTS baho	ECTS ning ta'rifi		Baho	Ta'rifi
86-100	A	"a'lo" - a'lo natija, minimal hatoliklar bilan	<p>modul dasturining barcha bo'limlari bo'yicha tizimli, to'la va chuqur bilimga ega bo'lishi, zarur dalillar bilan asoslay olishi;</p> <p>terminologiyadan (shu jumladan, ilmiy, xorijiy tilda ham) aniq, o'z o'rnida foydalanishi, savollarga javobni mantiqan to'g'ri, stilistik savodli ravishda ifodalashi;</p> <p>muammoli savollarni aniqlashi, o'z qarashlarini ilmiy-amaliy tilda asoslab bera olishi;</p> <p>modulning tayanch tushunchalarini bilishi va uni qisqa vaqt ichida ilmiy va amaliy masalalarni yechishda samarali qo'llay olishi;</p> <p>nostandart vaziyatlarda</p>	5	a'lo

				<p>muammolarni mustaqil va ijodiy hal qila olish qobiliyatini ko'rsata olishi;</p> <p>amaliy ko'nikmalarni mustaqil ravishda to'liq bajara olishi (sifati va belgilangan soni jihatdan) va kompetensiyalarni to'liq egallashi;</p> <p>amaliy masalalarni qisqa, asoslangan va ratsional ravishda hal etishi;</p> <p>modul dasturida tavsiya etilgan asosiy va qo'shimcha adabiyotlarni to'liq va chuqur o'zlashtirishi;</p> <p>modul bo'yicha nazariyalar, konsepsiyalar va yo'nalishlar mohiyatini anglash, ularga tanqidiy baho berish va boshqa modullar ilmiy yutuqlarini qo'llay olishi;</p> <p>nazariy va amaliy mashg'ulotlarda butun semestr mobaynida ijodiy va mustaqil qatnashishi, guruhli muhokamalarda faol bo'lishi, vazifalarni bajarishda yuqori madaniyat darajasiga ega bo'lishi lozim;</p>		
81-85	B	"juda yaxshi" - o'rtadan yuqori natija, ayrim hatoliklar bilan	<p>modul dasturining barcha bo'limlari bo'yicha tizimli, to'la va chuqur bilimga ega bo'lishi, zarur dalillar bilan asoslay olishi;</p> <p>terminologiyadan (shu jumladan, ilmiy, xorijiy tilda ham) aniq, o'z o'rnida foydalanishi, savollarga javobni mantiqan to'g'ri, stilistik savodli ravishda ifodalashi;</p>	4	yaxshi	

				<p>o'z fikrini isbotlashda yoki boshqa nazariy materialni bayon qilishda yuzaga kelgan noaniqliklarni mustaqil bartaraf eta olishi;</p> <p>modulning tayanch tushunchalarini bilishi, qisqa vaqt ichida ilmiy va kasbiy vazifalarni qo'yish hamda hal qilishda undan unumli foydalanishi;</p> <p>standard vaziyatlarda muammolarni o'quv dasturi doirasida mustaqil hal qila olishi;</p> <p>amaliy ko'nikmalarni mustaqil ravishda to'liq bajara olishi (sifati va belgilangan soni jihatdan) va kompetensiyalarni to'liq egallashi;</p> <p>amaliy mashg'ulotlarda normativ- huquqiy hujjatlarni yaxshi bilishini namoyish qilishi, ushbu bilimlarni yangi vaziyatlarda to'g'ri (lekin doim ham ratsional emas) qo'llay olishi, bajarilgan ish natijalarini yetarli darajada rasmiylashtira olmaganligi;</p> <p>modul dasturida tavsiya qilingan asosiy adabiyotlarni o'zlashtirishi;</p> <p>o'rganilayotgan modul bo'yicha nazariyalar, konsepsiyalar va yo'nalishlar mohiyatini anglay olishi va ularga tanqidiy baho berishi;</p> <p>nazariy va amaliy mashg'ulotlarda butun semestr mobaynida ijodiy va mustaqil qatnashishi, guruhli muhokamalarda faol bo'lishi,</p>		
--	--	--	--	--	--	--

			vazifalarni bajarishda juda yaxshi madaniyat darajasiga ega bo'lishi lozim;		
71-80	C	"yaxshi" - o'rtacha natija, sezilarli hatoliklar bilan	<p>modul dasturining barcha bo'limlari bo'yicha tizimli, to'la va chuqur bilimga ega bo'lishi, zarur dalillar bilan asoslay olishi, ammo bir oz kamchiliklar bilan;</p> <p>terminologiyadan (shu jumladan, ilmiy, xorijiy tilda ham) aniq, o'z o'rnida foydalanishi, savollarga javobni mantiqan to'g'ri, stilistik savodli ravishda ifodalashi;</p> <p>o'z fikrini isbotlashda yoki boshqa nazariy materialni bayon qilishda yuzaga kelgan noaniqliklarni mustaqil bartaraf eta olishi;</p> <p>modulning tayanch tushunchalarini bilishi, qisqa vaqt ichida ilmiy va kasbiy vazifalarni qo'yish hamda hal qilishda undan unumli foydalanishi;</p> <p>standart vaziyatlarda muammolarni o'quv dasturi doirasida mustaqil hal qila olishi;</p> <p>amaliy ko'nikmalarni mustaqil ravishda bajara olishi (sifati va belgilangan soni jihatdan) va kompetensiyalarni egallashi, ammo bir oz kamchiliklar bilan;</p> <p>amaliy mashg'ulotlarda normativ- huquqiy hujjatlarni yaxshi bilishini namoyish qilishi, ushbu bilimlarni yangi vaziyatlarda to'g'ri</p>		

			<p>(lekin doim ham ratsional emas) qo'llay olishi, bajarilgan ish natijalarini yetarli darajada rasmiylashtira olmaganligi;</p> <p>modul dasturida tavsiya qilingan asosiy adabiyotlarni o'zlashtirishi;</p> <p>o'rganilayotgan modul bo'yicha nazariyalar, konsepsiyalar va yo'nalishlar mohiyatini anglay olishi va ularga tanqidiy baho berishi;</p> <p>nazariy va amaliy mashg'ulotlarda butun semestr mobaynida ijodiy va mustaqil qatnashishi, guruhli muhokamalarda faol bo'lishi, vazifalarni bajarishda yaxshi darajaga ega bo'lishi lozim;</p>		
60-70	D	"qoni-qarli" - sust natija, qo'pol kamchiliklar bilan	<p>davlat ta'lim standartlari (talablari) doirasida yetarli bilim hajmiga ega bo'lishi;</p> <p>terminologiyani ishlatishi, savollarga javoblarni to'g'ri bayon qilishi, lekin bunda ayrim xatolarga yo'l qo'yishi;</p> <p>javob berishga yoki ayrim maxsus ko'nikmalarni namoyish qilishda qiynalganda, modul bo'yicha asosiy tushunchaga ega ekanligini namoyish etishi;</p> <p>amaliy ko'nikmalarni (sifati va belgilangan soni jihatdan) mustaqil ammo hatoliklar bilan to'liq bajara olishi;</p> <p>kompetensiyalarni mustaqil, ammo hatoliklar bilan egallashi;</p> <p>modulining umumiy tushunchalari bo'yicha</p>	3	Qoni qarli

			<p>qisman bilimga ega bo'lishi va uni standart (namunaviy) vaziyatlarni hal etishda qo'llay olishi;</p> <p>pedagog xodim yordami bilan standart vaziyatlarni hal eta olishi;</p> <p>o'qilayotgan modul bo'yicha asosiy nazariyalar, konsepsiyalar va yo'nalishlar mohiyatini anglashi, ularga baho bera olishi;</p> <p>nazariy va amaliy mashg'ulotlarda pedagog xodim rahbarligida qatnashishi, vazifalarni bajarishda yetarli madaniyat darajasiga ega bo'lishi lozim;</p>		
55-59	E	"o'rta" - minimal natijaga teng	<p>davlat ta'lim standartlari (talablari) doirasida qoniqarli bilim hajmiga ega bo'lishi;</p> <p>terminologiyani ishlatishi, savollarga javoblarni to'g'ri bayon qilishi, lekin bunda ayrim qo'pol xatolarga yo'l qo'yishi;</p> <p>javob berishga yoki ayrim maxsus ko'nikmalarni namoyish qilishda qiynalganda va hatolarga yo'l qo'yganda, modul bo'yicha asosiy tushunchaga ega ekanligini namoyish etishi;</p> <p>amaliy ko'nikmalarni (sifati va belgilangan soni jihatdan) mustaqil emas va hatoliklar bilan to'liq bajara olishi;</p> <p>kompetensiyalarni mustaqil emas va hatoliklar bilan egallashi;</p> <p>modulining umumiy tushunchalari bo'yicha</p>		

			<p>qisman bilimga ega bo'lishi va uni standard (namunaviy) vaziyatlarni hal etishda qo'llay olishi;</p> <p>pedagog xodim yordami bilan standart vaziyatlarni hal eta olishi;</p> <p>o'qilayotgan modul bo'yicha asosiy nazariyalar, konsepsiyalar va yo'nalishlar mohiyatini anglashi, ularga baho bera olishi;</p> <p>nazariy va amaliy mashg'ulotlarda pedagog xodim rahbarligida qatnashishi, vazifalarni bajarishda yetarli madaniyat darajasiga ega bo'lishi lozim;</p>		
31-54	FX	"qoniqarsiz" - minimal darajadagi bilim-larni olish uchun qo'shimcha mustaqil o'zlashtirishi zarur	<p>davlat ta'lim standartlari (talablari) doirasida faqat ayrim fragmentar bilimlarga ega bo'lsa;</p> <p>ilmiy terminlarni ishlata olmasa yoki javob berishda jiddiy mantiqiy xatolarga yo'l qo'ysa;</p> <p>nazariy va amaliy mashg'ulotlarda passiv qatnashib, vazifalar bajarish madaniyatining past darajasiga ega bo'lsa;</p> <p>amaliy ko'nikmalarga va kompetensiyalarga ega bo'lmasa, o'z xatolarini hatto pedagog xodim tavsiyalari yordamida ham to'g'rilay olmasa.</p>	2	Qoniqarsiz
0-30	F	"mutloq qoniqarsiz" to'liq qayta o'zlashtirishi lozim	<p>davlat ta'lim standartlari (talablari) doirasida faqat ayrim fragmentar bilimlarga ega bo'lsa;</p> <p>terminlarni ishlata olmasa yoki javob berishda jiddiy va qo'pol mantiqiy</p>		

			<p>xatolarga yo'l qo'ysa yoki umuman javob bermasa;</p> <p>nazariy va amaliy mashg'ulotlarda passiv qatnashib, vazifalar bajarish madaniyatining past darajasiga ega bo'lsa yoki umuman bajarmasa;</p> <p>amaliy ko'nikmalarga va kompetensiyalarga ega bo'lmasa, o'z xatolarini hatto pedagog xodim tavsiyalari yordamida ham to'g'rilay olmasa.</p>		
--	--	--	---	--	--

ORALIQ NAZORAT (ON)

ON fanning 1 ta bo'limini qamrab olgan mashg'ulotlar bo'yicha darslar o'tib bo'lingandan so'ng, talabalar nazariy bilimlari test savollariga yoki og'zaki va yozma savollarga javob berish yo'li bilan aniqlanadi.

Mazkur fan bo'yicha ON o'quv yilida 2 marotaba o'tkaziladi. ON ga o'quv mashg'ulotlaridan qarzi bo'lmagan talabalar qo'yiladi.

ON kafedra majlisining qarori bilan OTKS, yozma, og'zaki, test va boshqa shakllarda o'tkazilishi mumkin. ON bo'yicha belgilangan bahoning 55 dan kam baho to'plagan talaba YaBga qo'yilmaydi

YaKUNIY NAZORAT (YaN)

YaN modul yakunida OSKI va test shaklida o'tkaziladi. Bunda talabalarning kompetensiyalarni, amaliy ko'nikmalarni egallash darajasi va nazariy bilimlari tekshiriladi. YaBda OSKI 3 ta stansiyadan iborat bo'lib, 1 ta stansiyada amaliy ko'nikma, 2 ta stansiyada nazariy savol beriladi. YaNda saralash balini (55) yig'a olmagan talaba YaNdan o'tmagan va modulni o'zlashtirmagan deb hisoblanadi va test nazoratiga kiritilmaydi (JNda to'liq kreditni yiqqan bo'lsa ham).

Ta'lim muassasasi rektorining buyrug'i bilan ichki nazorat va monitoring bo'limi rahbarligida tuzilgan komissiya ishtirokida yakuniy nazoratni o'tkazish jarayoni davriy ravishda o'rganib boriladi va uni o'tkazish tartiblari buzilgan hollarda, yakuniy nazorat natijalari bekor qilinadi va yakuniy nazorat qayta o'tkaziladi.

Modul bo'yicha joriy va yakuniy nazoratlarning har biriga ajratilgan ballning 55 saralash bali etib belgilanadi va bunda joriy nazoratga ajratilgan ballning 55 va undan yuqori balni to'plagan talabalar ushbu modul bo'yicha yakuniy nazoratga kiritiladi.

Talabaning semestr davomida modul bo'yicha to'plagan umumiy bali har bir nazorat turidan (JN, ON, YaN) belgilangan qoidalarga muvofiq to'plagan

ballari yig'indisiga teng. Yakuniy nazorat joriy va oraliq nazoratdan so'ng semestr oxirida o'tkaziladi.

Joriy nazorat va oraliq nazoratda saralash ballidan kam ball to'plagan va uzrli sabablarga ko'ra nazoratlarda qatnasha olmagan talabaga qayta topshirish uchun, navbatdagi shu nazorat turigacha, so'nggi joriy nazorat uchun yakuniy nazoratgacha bo'lgan muddat beriladi.

Kasalligi sababli darslarga qatnashmagan hamda belgilangan muddatlarda joriy, oraliq va yakuniy nazoratlarni topshira olmagan talabalarga fakultet dekani farmoyishi asosida, o'qishni boshlaganidan so'ng ikki hafta muddatda topshirishga ruxsat beriladi.

Semestr yakunida modul bo'yicha joriy, oraliq yoki yakuniy nazorat turlarini har biri bo'yicha saralash balidan kam ball to'plagan talaba akademik qarzdor hisoblanadi.

Akademik qarzdor talabalarga semestr tugaganidan keyin qayta o'zlashtirish uchun bir oy muddat beriladi. Shu muddat davomida modulni o'zlashtira olmagan talaba fakultet dekani tavsiyasiga ko'ra belgilangan tartibda rektorning buyrug'i bilan kursdan kursga qoldiriladi.

Talaba nazorat natijalaridan norozi bo'lsa, modul bo'yicha nazorat turi natijalari e'lon qilingan vaqtdan boshlab bir kun mobaynida fakultet dekaniga ariza bilan murojaat etishi mumkin. Bunday holda fakultet dekanining taqdimnomasiga ko'ra rektor buyrug'i bilan 3 (uch) a'zodan kam bo'lmagan tarkibda apellyasiya komissiyasi tashkil etiladi.

Apellyasiya komissiyasi talabalarning arizalarini ko'rib chiqib, shu kunning o'zida xulosasini bildiradi.

Baholashning o'rnatilgan talablar asosida belgilangan muddatlarda o'tkazilishi hamda rasmiylashtirilishi fakultet dekani, kafedra mudiri, o'quv bo'limi hamda ichki nazorat va monitoring bo'limi tomonidan nazorat qilinadi.

I. Darsliklar va o'quv qo'llanmalar ro'yxati

Asosiy adabiyotlar

1. Kamilov Kh.P., Yusupalikhodjaeva S.X., SHukurova U.A. Fakultet terapevtik stomatologiya. Darslik. –Toshkent. Top Image Media. 2017 y.
2. Kamilov X.P., Yusupalixodjayeva S.X., Zoirov T.E. Terapevtik stomatologiyada endodontiya asoslari. O'quv qo'llanma. – Samarkand. Optima print plus. 2013 y.
3. Kamilov H. P. va b. Terapevtik stomatologiya propedevtikasi. Darslik. – Toshkent. Yangi asr avlodi. 2006 y.

Qo'shimcha adabiyotlar

1. Edwina Kidd, Ole Fejerskov. Essentials of dental caries. Fourth edition. - Oxford University press. 2016 u.

2. Theodore M. Roberson, Harald O. Heymann, Edward J. Swift, Jr. Sturdevant's Art & Science of Operative Dentistry. - USA. 2015 u.
3. George A. Freedman St. Contemporary Esthetic Dentistry Louis. Copyright 2012 by Mosby, Inc., an imprint of Elsevier Inc. 2012 u.
4. Dmitriyeva L.A., Maksimovskiy Yu.M. Terapevticheskaya stomatologiya: natsionalnoye rukovodstvo. - Moskva. GEOTAR-Media, 2009 g.
5. Sepov L.M., Nikolayev A.I., Mixeyeva Ye.A. Diagnostika, lecheniye i profilaktika zabolevaniy parodonta. – Moskva. MEDpress-inform. 2008 g.
6. Barer G.M. Terapevticheskaya stomatologiya. CHast 2. Bolezni parodonta. Uchebnik dlya Vuzov. – Moskva. GEOTAR-Media. 2008 g.
7. Afanasyev V.V., Barer G.M., Ibragimov T.I. Stomatologiya. Zapis i vedeniye istorii bolezni. Praktich. ruk.-vo. – Moskva. FGOU “VUNMS Roszdrava”. 2006 g.
8. Rudolf Beer. Pocket Atlas of Endodontics. 780 illustrations. - Stuttgart. 2006 u.
9. Barer G.M., Zoryan Ye.V., Agapov V.S., Afanasyev V.V. i dr. Rasionalnaya farmakoterapiya v stomatologii. Ruk. dlya praktikuyushix vrachey. – Moskva. Litera. 2006 g.
10. Petrikas A.J. Pulpektomiya. Uchebnoye posobiye dlya stomatologov i studentov. 2-ye izd. – Moskva. AlfaPress. 2006 g.
11. Perova M.D. Tkani parodonta: norma, patologiya, puti vosstanovleniya. - Moskva. Triada Ltd. 2005 g.
12. Nikolayev A.I., Sepov L.M. Prakticheskaya terapevticheskaya stomatologiya – Moskva. Med press-inform. 2004 g.
13. Bajanov N.N. Stomatologiya. Uchebnik dlya vuzov. – Moskva. GEOTAR-Media. 2002 g.
14. Maksimovskiy Y.M. Terapevtik stomatologiya: Amaliy sinflar uchun yo'l-yo'riq: darslik/Yu.M. Maksimovskiy, A.V.- Mitronin.-M.:GEOTAR-Media, 2011,-432p.
15. Qozon Federal universiteti tibbiyot fakulteti ishchi o'quv dasturi, tematik, o'quv reja - KFU
16. HARVARD SCHOOL OF DENTAL MEDICINE(QS Subject Dentistry reyting 10)

Internet saytlar:

1. [www. ziyonet.uz](http://www.ziyonet.uz)
2. [www. medlibrary](http://www.medlibrary)
3. [www. e-stomatology](http://www.e-stomatology)
4. [www. pubmed.gov](http://www.pubmed.gov)
5. www.cochrane.org.
6. <http://home.higwire.org>
7. www.scholar.google.com
8. <http://www.elibrary.ru>
9. Germaniyaning “Lecturio GmbH” meditsina sayti.

	<p>10. MSc Clinical Dentistry (Endodontics) – FBMH 2019-20</p> <p>11. Must Have Notes For NBDE and Other Dentistry Exams PDF Dental Implant Deformation (Engineering)</p> <p>12. https://londondentalinstitute.com/programmes/pg-diploma-in-aesthetic-restorative-dentistry</p>
	<p>Andijon davlat tibbiyot instituti tomonidan ishlab chiqilgan va institut Kengashining 27.08.2025 yil tasdiqlangan</p>
	<p>Fan/modul uchun mas’ullar: G.M. Axunjonova - Terapevtik stomatologiya kafedراسi assistenti G.R. Iminjonova - Terapevtik stomatologiya kafedراسi assistenti</p>
	<p>Taqrizchilar: Z.N.Valiyev - Andijon viloyat bolalar stomatologiya poliklinikasi bosh vrachi D.Sh.Tulanov - ADTI Bolalar stomatologiya kafedراسi katta o’qituvchisi, t.f.n.</p>